

Ukrainian Educational and Cultural Center

700 Cedar Road ~ Jenkintown, PA 19046 ~ 215-663-1166 ~ fax: 215-663-8572

contact@ueccphila.org ~ www.ueccphila.org ~ press@ueccphila.org

ДЛЯ ВИПУСКУ:

Народні зимові свята і звичаї України

Звичаї народу – це ті прикмети, по яких розпізнається народ не тільки в сучасному, а й в його історичному минулому.

Народні звичаї охоплюють усі ділянки громадянського, родинного і суспільного життя. Звичаї – це ті неписані закони, якими керуються в найменших щоденних і найбільших всенаціональних справах. Звичаї, а також мова – це ті найменші елементи, що об'єднують людей в один народ, в одну націю. Звичаї, а також мова, виробилися протягом усього довгого життя кожного народу.

Олекса Воропай, “Звичаї нашого народу”

У календарі кожного народу багато свят – урочистих днів, присвячених видатним подіям або пам'яті людей. Ці дні люди від малого до великого прикрашають вулиці, будинки, самих себе, готують смачні страви, грають, розважаються. Найцікавіше у цей день – це обряди – казкові чарівні дійства, в яких беруть участь і дорослі, і діти.

Обрядовість – це душа народу, найзаповітніші його бажання, світлі мрії та думки. Із століття переходять обряди від старшого покоління до молоді, передаючи життєрадісність, волелюбність, естетичні почуття, таланти, здібності.

Свято Миколи

Свято Миколи – давнє землеробське календарне свято, що відбувається взимку (6 грудня за новим стилем і 19 грудня за старим). У народних віруваннях святий Микола користувався великою любов'ю та пошаною як помічник й заступник усіх трударів, особливо хліборобів.

Давній культ Святого Миколи співпав з шануванням християнського великого чудотворця Святого Миколая. В першому столітті н.е. він довгі роки був єпископом у Мирах в Малій Азії, все своє життя присвятив творенню милосердя. Його називали батьком сиріт, вдів та бідних. Після смерті став володіти даром творення чудес.

З його ім'ям пов'язано багато цікавих обрядів. Наприклад, на Львівщині та Тернопільщині до свята випікали спеціальне печиво – миколайчики, клали його дітям уночі під подушку. Звичай обдаровування на Миколая дітей, двічат, коханих зберігся й у наші дні.

Свят-Вечір

Свят-вечір (багата куття, вілія, коляда) – це святкова трапеза напередодні Різдва. Свят-вечір проходив у сімейному колі та носив урочистий характер.

За народними уявленнями усе, що стосувалося святкового столу, набувало чудодійної сили. У цей день люди створювали образ багатства, щастя, миру і спокою у своєму домі.

На покуті під образами ставили сніп з жита, пшениці або вівса – “дідух”. Іноді в нього встромляли косу, серп або граблі, що мало символізувати успішну працю майбутнього літа та добрий врожай. А сам Сніп-дідух уявлявся місцем перебування духів дідів-прадідів.

До Свят-вечора готували смачну трапезу з чітко визначеною кількістю страв: 7, 9 або 12. Підчас приготування використовували майже всі наявні у господарстві продукти. З цими святковими стравами дітей посилали до родичів, а ті передавали подарунки зі свого столу. Це з’єднувало сім’ї, зміцнювало їхню приязнь, виховувало щедрість.

Різдво Христове

Різдво – це біблейне свято народження Христа. Відбулося воно біля невеличкого міста Віфлеєму, куди Йосиф та Марія, батьки Ісуса, прийшли для перепису населення за наказом римського імператора Августа. З цією ж метою у Віфлеємі зібралося багато людей, і усі заїжджі двори були переповнені. Тому Марії та Йосифу прийшлося заночувати в печері, де був хлів. Тут Марія народила Боже Немовля, сповила його та поклала у ясла. Звістку про це швидко рознесли ангели по всьому світу. Першими дізналися про народження Сина Божого пастухи, що були поруч. Вони одразу прийшли у Віфлеєм, знайшли Пресвяту Діву Марію і Божественне Немовля й славили їх. На небі з’явилася особливо світла зірка, що привела сюди східних мудреців-волхвів з дарами. Вони впали на коліна і славили народженого Спасителя.

Колядування – Зірка

Провіщення Слави Божественного Немовля зв’язане з українським народним звичаєм – колядуванням. Група чоловіків або неодруженої молоді чи дітей обходила подвір’я кожної хати, виголошувала величально-поздоровчі пісні (колядки), речитативи. В них славили господарів, бажали їм здоров’я, щастя, щедрого врожаю.

Традиційним атрибутом різдвяного обряду колядування була Зірка. Як світла Віфлеємська Зоря, яка з’явилася на небі і сповістила про народження Христа, різдвяна Зірка була дуже красивою. Її всіляко прикрашали різнокольоровим промасленим папіром, фолькою, стрічками й китицями. Часто різдвяну Зірку робили з решета, до якого прилагоджували 5, 6, 7, 9, 12 рогів, а до бокових стінок кріпили картинки на релігійні сюжети, ще й в середину ставили свічку.

(Т.Б.Зелеченко, “Українські Народні Свята”)

Український Освітньо-Культурний Центр, заснований 1980 року, неприбуткова організація яка зберігає і розповсюджує знання про Україну і українську культуру у Філадельфії і околиці. Відвідайте УОК Центр при адресі: 700 Cedar Road, Jenkintown, PA 19046, дзвоніть по тел. 215-663-1166, або пишіть електронною поштою нам на адресу: contact@ueccphila.org. Просимо відвідати наш сайт на світовій мережі: www.ueccphila.org.

Андрея Жаровська
Пресовий Комітет УОКЦ
press@ueccphila.org

###